



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentariorvm, Ac Dispytationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

2 An, & quando à Christo institutum sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

Cyprian.

Ambros.

August.

Pacianus.

Opta Ml.

Synodus.

Eus. Emisf.

Melchivad.

Isidorus.

Beda.

Rabanus.

Bernard.

1. Præbatur ratione. S. Thom. Melch. Pap.

Post laucrum signat in frontibus milites suos: idem li. de Resurrectione. carnis, c. 8. Cyprianus late Epist. 70. clarius 72. ubi dicit Baptismum & manuum impositionem esse duo sacramenta, & vtrumque esse fidelibus suscipiendum, & Epist. 73. ad Iubaianum: cuius verba supra retulimus: & in serm. de vinctioe Chrifti late Ambros. lib. 2. de sacrament. c. 2. vocat Spirituale signaculum, quod post fontem superet, vt perfectio hat. Idem li. 6. c. 20. & lib. de his, qui initiantur, c. 7. Aug. lib. 2. contra Iulian. Petil. c. 104. ubi vocat sacramentum Chrifti: Quod in genere visibilium signaculorum sacrosanctum est, sicut & Baptismus. Idem li. 5. de Baptif. c. 20. & li. 17. de Trinit. c. 26. tract. 118. in Ioannem, & aliis locis supra relatis. Pacianus epist. 1. ad Symphorianum circa fin. inter sacramenta numerat Baptisma & Chriftina, de quo latius differit infer. 9. de Baptifmo: Lauacro, inquit, peccata purgantur, Chriftinate sanctus Spiritus superfunditur: verumq; vero illa, manu & ore antititit impetramus. Optatus etiam Milenitanus l. 2. contra Parmenianum. colu. 8. mentionem facit cuiusdam ampullæ Chriftimatis hereticus per fenestram proiecit, vt eam frangeret: Quæ tamen, inquit, Deo muniente, inter saxa illa confedit. in 7. de Syn. actione 4. inter miracula Sanctorum Cosmæ, & Damiani, ponitur, quod quedam mulier laborans quadam agitudine: Chriftina accipiens, in aqua effudit, illamq; bibit, & confectim sanitati sanctorum intercessione restituta est. Eusebius et Emiffenus homil. in die Pentecostes ex Melchiade Papa multa de hoc sacramento desumptit: videri et potest Iud. de Ecclesiasticis officiis ad h. Beda Luc. 22. & Act. 8. Rabanus in li. de institutione Cleric. c. 30. & Bernard. in vita sancti Malachie c. 2. in fine refert, B. Malachiam in Episcopatu quodam vsum saluberrimum confessionis, & sacramentum Confirmationis, quæ gens illa, aut ignorabat, aut negligebat, inflaurasse: & cap. seq. refert, Malchum Episcopum, Malachie magistrum, puerum mente captum, ex his, quos lunaticos vocat, inter confirmatum sacra vinctioe sanasse.

Vltimo asserre possumus congruentias, seu rationes huius veritatis. cum enim non ex rerum naturis, sed ex institutione ad placitum, & ex voluntate instituentis pendeat, nõ potest efficaci ratione probari, sed testimonio, quibus de voluntate instituentis satis constat: possumus tamen eius voluntatis sufficientes & morales rationes asserre. Prima & fundamentalis est, qua D. Thom. hic est vsus, de qua supra satis dictum est. Secunda sumi potest ex Melchiade Papa Epi. supra citata: vbi proponens obiectionem, qua nunc maxime vtuntur heretici: Quid mihi prodest post mysterium baptismatis mysterium Confirmationis? aut quantum video, non totum de fonte suscepimus, si post fontem adiectionem noui generis indigemus? Respondet: rationem reddens: sicut ad Imperatorem spectat, nõ solum signare militem, sed etiam armis competentibus eum instruere: ita Chriftum Dominum per Baptismum nos describere militie sue: per Confirmationem vero dare adiumentum militie: Item sicut parens magnam pupillo facultate relinquens ei statim prouidet tutorem: ita in hoc sacramento dari regeneratis Paraclitum, vt fit eis custos, consolator, & tutor: deniq; inquit: In fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam: in Confirmatione augmentum præstat ad gratiam: in Baptismo regemur ad vitam: post baptismum confirmamur ad pugnam: in Baptismo abluimur: post baptismum roboramur: & hoc est, quod alij sancti Patres dicunt, hoc sacramentum fuisse conueniens, vt fit perfectio Baptismi, & plenitudo hominis Christiani, vt supra explicatum est.

Dices, totum hoc potuit simul dari vnico Baptismo: quid ergo necesse fuit, quasi per partes, per vniuersa sacramenta dari? Respondetur primum: id fuisse expediens, vt in ipsamet sacramentorum diuersitate effectuum etiam gratia Dei & beneficiorum e-

ius varietas & multitudo cognosceretur: nam præter gratiam regenerationis baptismalis, est singulare Chrifti beneficium, quod ipsis regeneratis Spiritum sanctum tribuat in singulare regimen & protectione eorum. Deinde, vt homines, & difficultate spirituales militiae, & suæ naturæ imbecillitatem agnoscant: nam etiam post copiosam Baptismi gratiam indigere speciali robore & protectione Spiritus S. vt Chrifti possint conuenienter militare. Tandem, vt haec sacramentorum sapientissima, & admirabili varietate magis ab hominibus coleretur Deus, & vt profectio fidei in Baptismo facta, veluti iteraretur, & rata fieret in Confirmatione. Atq; ex his obiter satisfactum est, si quid in contrarium obici poterat.

SECTIO II.

An, & quo tempore fuerit hoc sacramentum à Christo institutum.

In hæc & hereticos, & nonnullos catholicos esse inuenio: heretici enim qui negant hoc esse verum sacramentum, cõsequenter dicunt, non Chriftum, sed Melchiam Papam hæc caeremoniam instituisse. Sed quantum in hoc errent, satis constat ex dictis: ostendimus enim sacramentum hoc longe ante Melchiam Papam tempore Clementis, Urbani, Fabiani, Corneli, Cypriani, Eusebij, & aliorum in vtu fuisse. Secundo fuit sententia quorundam catholicorum, hoc sacramentum non à Christo, neq; ab Apostolis, sed in Concil. Meldensi, specialis Spiritus sancti institutum, fuisse institutum. Fundamentum est, quia institueret sacramentum non est solum promittere effectum sacramenti, sed designare etiam & præcipere signum visibile, seu materiam & formam, per cuius vsum significetur, & ex promissione detur effectus sacramenti: sed nec Chriftus Dominus, neq; Apostoli hoc præstiterunt circa hoc sacramentum: ergo non instituerunt illud. Probatum minor, quia, licet Chriftus promiserit Spiritum sanctum Apostolis, & discipulis suis, nullo tamen sacramento vsum esse ad hoc promissum implendum, sed in die Pentecostes per potestatem excellentiæ eos absq; sacramento confirmauit, vt significat Melchias. Pap. dicit. Epist. dicens: Quod in confirmandis neophytis manus impositio tribuit singulis: hoc tunc Spiritus sancti defensione in credentium populos donauit vniuersis: & idem significauit Concil. Florent. in decret. Eugenij, & D. Thom. late artic. seq. ad 1. & Bonauer. d. 7. art. 1. q. 1. Similiter, licet Apostoli suo ministerio dederint effectum huius sacramenti, non tamen ad hoc vtiebantur signo visibili huius sacramenti, sed sola manus impositione & oratione, vt dictum est: nec leguntur de vinctioe Chriftimatis, vel præscripta verborum forma quicquam docuisse. Hanc opinionem tenet aperte Alex. Alenf. 4. par. q. 24. memb. 1. & 2. art. 1. & S. Bonauer. in 4. d. 7. art. 1. q. 1. & 2. vbi ait, institutum esse, Spiritu sancto dictante, ab Ecclesiæ rectoribus, & alijs.

dicendum vero est hoc sacramentum fuisse à Christo Domino immediate institutum. Hoc iam est de fide certum ex definitione Concil. Trident. vt supra late explicatum est, tractando de sacramentis in genere, & in speciali de hoc sacramento docuerunt hoc Concil. Mogunt. cap. 17. & Concil. Senonense in decretis morum. cap. 38. vbi dicit, hoc sacramentum fuisse primo à Christo institutum, & ab Apostolis receptum. Et ratio est illa generalis, quia institutio sacramenti pertinet ad potestatem excellentiæ, quam solus Chriftus habuit. Item quia solus ipse potuit effectum gratia infallibiliter promittere per signum sensibile. Oportet aurem distinguere institutionem ab vfu: & quidem verissimum est, Chriftum Dominum nunquam suis manibus dedisse sacramentum hoc, imo neque ante ascensionem eius fuisse ab aliquo ministratum: cuius congruentem rationem adducit

D. Thom.

dicat D. Thom. quia in hoc sacramento datur plenitudo Spiritus sancti, quam dari non expediebat, donec Iesus esset glorificatus, ut dicitur Ioan. 7. sed hinc nullum argumentum sumitur ad institutionem Christo negandam: non enim Christus omnia sacramenta per se ministravit, quæ instituit, imo de nullo hoc expresse legitur in scriptura, nisi de Eucharistia: & idem est de Baptismo, saltem quoad aliquas personas, ut supra dictum est: de poenitentia vero, cum constat, Christum illam instituisse, cum Apostolis dixit: Accipite Spiritum sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur, &c. Ioan. 20. certum tamen est, nunquam sacramentum illud administrasse: sic ergo dicendum est de Confirmatione, sicut suo loco dicitur etiam de extrema unctio: de Matrimonio vero id notum est: idem vero est de sacramento Ordinis, nam licet Christus per se Apostolos ordinaverit, non tamen sacramentum Ordinis ministrando, sed altiori modo. Atque eadem ratione nihil obstat, quod Apostoli non fuerint confirmati per proprium signum visibile huius sacramenti: quia Christus per potestatem excellentiæ potuit eos altiori modo Spiritu sancto replere sub alio signo visibili mirabili, & manifestiori, prout eo tempore fuit expediens ad inchoandam novæ legis promulgationem. An vero Apostoli vi fuerint hoc sacramentali signo ad confirmandum alios fideles, quo nunc Ecclesia utitur, vel sola manus impositione, dicemus commodius disputatione sequente.

Quando Christus instituit hoc sacramentum: aliquibus enim visum est, & significatur in Concilio Senonensi: instituisse illud Matth. 19. Quando obliti sunt ei parvuli, ut manus eis imponeret, & oraret: & cum discipuli increparerent eos, dixit eis Iesus: Sinite parvulos, & nolite eos prohibere ad me venire: talium est n. regnum celorum. Sed, quævis gratis dem? ibi fuisse aliquo modo adumbratum hoc sacramentum: quod tamen ibi fuerit institutum, nullo fundamento affirmari potest: ibi nulla promissio, nullum præceptum, nulla materia aut forma designatio legitur, sine quibus sacramenti institutio esse non potest: item verisimile non est, Christum pueros illos confirmasse, quia, ut diximus cum D. Thom. deicit, hoc sacramentum ante Christi glorificationem non ministrari: & aliqui illi pueri nondum erant baptizati, neque ad hunc finem Christo offerrebantur, sed vt ab eo benedicerentur, vt Hieron. dicit: vel vt curarentur, vt significat Anselmus. Alij ergo dicunt, Christum instituisse hoc sacramentum post resurrectionem, cum Apostolis Spiritum sanctum dedit insufflando, eiusque dixit Ioan. 20. Accipite Spiritum sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis. Ita videtur significare Scot. in 4. dist. 7. q. 1. in 1. obiect. in solutione vero indicat, fortasse non fuisse institutum ante Christi ascensionem, neque toto illo tempore, quo Apostoli non fuerunt vi materia & forma huius sacramenti. Sed hoc potestius, neque ipsi Scoto placet, neque est probabile: alioqui vel dicendum esset hoc sacramentum non fuisse immediate à Christo institutum, aut iterum ad terras descendisse ad institutum illud, vel certe in cælo existentem illud instituisse, & Apostolis per mundum dispersis reuelasse, quæ omnia improbabilia sunt. Primum vero etiam est valde incertum: quia in illo facto Christi nulla est huius sacramenti vestigium: nam per illam insufflationem non est datus Spiritus sanctus Apostolis ad robur, sicut datur in hoc sacramento, sed quoad potestatem remittendi peccata, unde hic effectus magis ad sacramentum Ordinis, quam ad hoc spectavit. In verbis etiam, quæ Christus protulit, nullum est huius sacramenti indicium: quia non est institutum ad remittenda peccata, sed ad gratiam augendam. An vero in aliquo sensu hoc verum sit, infra dicemus. Alij vero existimant sacramentum hoc fuisse institutum in die Pentecostes: quia

D. Thom.

Hieron.

Alj alij

Barthol.

Inventia

tunc primum Apostoli sunt confirmati: sed neque hoc habet probabilitatis coniecturam, quia, licet tunc Apostoli fuerint confirmati: non tamen per usum sacramenti, sed altiori modo: tum etiam, quia in toto illo facto nihil eorum intercessit, quæ diximus esse ad institutionem sacramenti necessaria.

Mihi ergo certum esse videtur, Christum, prius quam in cælum ascenderet, hoc sacramentum instituisse: tum propter ea, quæ nuper circa Scoti sententiam dicebamus: tum etiam, quia Concil. Trid. hunc sensum videtur intendere, quando sess. 7. can. 1. definit, omnia sacramenta novæ legis à Iesu Christo Domino nostro esse instituta: Demum, quia Christus Dominus prius, quam in cælos ascenderet, Ecclesiam suam fudavit, quoad potissima, quæ ad substantiam eius, & principalia fundamenta pertinent, qualia sunt omnia septem sacramenta. De tempore autem, quo ante ascensionem hoc instituit sacramentum, licet res sit valde incerta, quia à sacris Historiographis non est memorie prodita, verisimilius tamen videtur, quoad promissionem, & Apostolorum instructionem & præceptum illius datum de ministrando hoc sacramento in futuro tempore, & de materia & forma, qua in illo uti debebant, totum, inquam, hoc fuisse à Christo Domino factum in nocte Cœnæ: nullum enim tempus ad hoc aptius excogitari potest, præsertim cum ea nocte toties Spiritum sanctum promiserit Ecclesie suæ, & novum testamentum condiderit. Et, quod maxime urget, hoc aperte docet Fabianus Papa, Epi. 2. c. 1. In illa, inquit, die Dominus Iesus, postquam cenavit cum discipulis suis, & lauit eorum pedes (sicut à sanctis Apostolis Prædecessores nostri acceperunt, nobisque reliquerunt) Christum concere docuit. Vbi nomine Christum, totum sacramentum intelligere possumus, vel certe inde sufficiens sumitur argumentum, quod, sicut Christum docuit concere, ita etiam aliquos ritus, qui sunt de huius sacramenti substantia.

Atque hoc modo idem sumitur ex Cypriano in serm. de Unctio. Christum, & significat etiam Clem. Papa locis supra citatis, & inde forte manavit Ecclesie consuetudo concierendi Christum illo die singulis annis, de quo infra dicemus. Atque hanc sententiam significat hic D. Thom. ad 1. & sequuntur Soto, & Victoria in Summa, in materia de hoc sacramento in principio, quia generalem regulam assignat, omnia sacramenta fuisse instituta ante Resurrectionem, quia sunt instrumenta nostræ redemptionis, quæ in morte Christi consummata est. Quam etiam amplectitur Soto fere, vbicumque in 4. disputat de institutione sacramentorum, vel in genere, vel in particulari. Hæc tamen tam generalis doctrina videri iam potest hoc tempore suspecta, quia Concil. Trid. definit, Christum instituisse sacramentum Poenitentiae post resurrectionem suam sessio. 6. cap. 14. sessio. 14. cap. 1. vbi ait, illud sacramentum præcipue fuisse institutum, quando Christus dixit Apostolis: Accipite Spiritum sanctum. Vbi notanda est illa particula (præcipue.) Nam hinc, ut minimè, certum esse existimo, tunc fuisse datam Apostolis potestatem ordinis ad absolvendum à peccatis, vt ex eodem etiam Concilio colligitur sessio. 23. cap. 1. & cano. 4. Unde fit, ex illo tempore, cepisse sacramentum illud esse, veluti in eo statu, in quo, & ab Apostolis dari, & à fidelibus baptizatis recipi posset: & ideo vere ac proprie dicitur, tunc fuisse institutum. Cum hoc tamen optime potest intelligi absque vlla repugnantia, quod Christus Dominus in nocte Cœnæ instruxerit Apostolos de futuro sacramento Poenitentiae, & quod illos constituturus esset illius sacramenti ministros, eosque docuerit modum & formam, quam in iudicandis & remittendis peccatis servaturi erant. Quod nunc exempli tantum causa dictum sit. Nam exacta eius discussio suo loco tradetur. Ad hunc ergo modum intelligo Confirmationem

Hoc sacramentum est institutum à Christo ante eius ascensionem, Conc. Trid.

Instituta est confirmatio nocte Cœnæ quoad aliquos. Fab. Papa.

Cyprian. Cle. Papa.

D. Thom. Soto. Victoria.

Con. Trid.

mationis institutionem potius inchoatā, quam perfectam esse in nocte Cœnæ, seu in futurum potius traditam per institutionem, quam de presenti per facultatem, & efficaciam datam: nam, vt infra dicitur, soli Episcopi habent potestatem administrandi hoc sacramentum: Apostoli autem, licet in nocte Cœnæ fuerint ordinati Sacerdotes, non tamen Episcopi, vt probabilis creditur, vsq; ad Christi resurrectionem: & ideo in nocte Cœnæ non fuit hoc sacramentum in eo statu constitutum, in quo posset & administrari, & recipi: & hac ratione dicimus, non fuisse tunc plene institutum. Quo ad hoc ergo dici potest institutum Ioann. 20. quando Christus dixit Apostolis, Accipite Spiritum sanctum, & c. quatenus tunc Christus fecit Episcopos, quos Apostolos atq; tradidit illis potestatem coniciendi hoc sacramentum, supposita institutione præcepti & promissione, quæ prius in nocte Cœnæ eisdem tradiderat.

Quando Apostoli fuerunt instituti, sacerdoti, quando Episcopi.

Quando perfectum & absolute est institutum.

ARTIC. II.

Verum chrisma fit contentiens materia huius sacramenti.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod chrisma non sit conueniens materia huius sacramenti. Hoc enim sacramentum (vt dictum est) institutum est à Christo promittente discipulis Spiritum sanctum. Sed ipse misit eis Spiritum sanctum absq; omni chrismati inunctione. Ipse etiam Apostoli hoc sacramentum conferabant per solam manus impositionem absq; chrismate. Dicitur enim actor. 8. quod Apostoli imponebant manus super baptizatos. & accipiebant Spiritum sanctum. Ergo chrisma non est materia huius sacramenti, quia materia est de necessitate sacramenti.

Inf. 9. 84. ar. 1. ad 1. & 4. d. 7. q. 1. ar. 2. q. 1. 2. & 4. c. 60. Ar. prac. ad 1. arg.

q. 65. ar. 4.

q. 66. ar. 3.

Lib. 3. c. 9. ad mod. illius.

Art. prac. ad.

2. Præterea, Confirmatio quodammodo perficit sacramentum Baptismi (sicut supra dictum est) & ita debet ei conformari, sicut perfectio perficitur. Sed in Baptismo est materia simplex elementum scilicet aqua. Ergo huius sacramenti non est conueniens materia chrisma, quod conficitur ex oleo & balsamo.

3. Præterea, Oleum assumitur in materiam huius sacramenti ad inungendum. Sed quolibet oleo potest fieri inunctio, puta oleo, quod fit ex nucibus, vel ex quibuscumq; aliis rebus. Non ergo solum oleum oliuarum debet assumi ad huiusmodi sacramentum.

4. Præterea. Supra dictum est, quod aqua assumitur, vt materia ad baptizandum, quia vbiq; de facili inuenitur. Sed oleum oliuarum non vbiq; inuenitur, & multo minus balsamum. Non ergo chrisma, quod ex his conficitur, est conueniens materia huius sacramenti.

Sed contra est, quod Gregor. * dicit in Registro, Presbyteri baptizatos infantes signare in frontibus sacro chrismate, non presumant. Ergo chrisma est materia huius sacramenti.

Respondetur dicendum, quod chrisma est conueniens materia huius sacramenti. Sicut enim dictum est, * in hoc sacramento datur plenitudo Spiritus sancti ad robur spirituale, quod competit perfecte aetati. Homo autem, cum ad perfectam aetatem peruenit, incipit iam communicare actiones suas ad alios, ante vero quasi singulariter sibi ipsi uiuit. Gratia vero Spiritus sancti in oleo designatur, vnde Christus dicitur esse vnctus oleo latitiae, propter plenitudinem Spiritus sancti, quam habuit. Et ideo oleum competit materia huius sacramenti. Admiscetur autem balsamum propter fragrantiam odoris, quæ redundat ad alios, vnde apostolus dicit, 2. Cor. 2. Christi bonus odor sumus Deo, &c. Et licet multa alia sint odorifera, tamen præcipue accipitur balsamum propter hoc, quod habet præcipuum odorem & quia etiam incorruptionem præstat. Vnde Eccles. 24. dicitur, quasi balsamum non mixtum odor meus.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus ex potestate excellentia, quam habet in sacramento, consulit apostolus rem huius sacramenti: id est plenitudinem Spiritus sancti sine sa-

cramento, eo quod ipse primitias Spiritus sancti accepit, sicut dicitur Romanorum 8. Nihilominus tamen aliquod conforme materia huius sacramenti, exhibitum fuit apostolis sensibilibus in collatione Spiritus sancti. Quod enim sensibilibus Spiritus sanctus super eos descendit in specie ignis ad eandem significationem refertur, at quam refertur olei, nisi quod ignis habet vim actiuam, oleum autem habet vim passiuam, in quantum est materia & fomentum ignis. Et hoc satis competebar: nam per Apostolos gratia Spiritus sancti erat ad alios deruanda. Super apostolos etiam Spiritus sanctus descendit in figura linguae, quod ad idem significandum refertur, quod significat balsamum, nisi quod lingua per locutionem est communicata ad alterum, balsamum vero per odorem, quo scilicet Apostoli replebantur Spiritu sancto, vt fidei Doctoris, alij autem fideles, vt operatores eorum, quæ pertinent ad edificationem fidelium. Similiter etiam ad impositionem manus Apostolorum, etiam ad eorum predicationem descendebat plenitudo Spiritus sancti super fideles sub visibilibus signis, sicut & à principio descendit super Apostolos. Vnde Petrus, Actuum 11. Cum cepissem loqui, cecidit Spiritus sanctus super eos, sicut & in nos inuenit. Et ideo non erat necessaria sensibilibus materia sacramentalis, vbi sensibilia signa intractose exhibebantur diuinitus. Verebantur tamen Apostoli communiter chrismate in exhibitione sacramenti, quando huiusmodi visibilia signa non exhibebantur. Dicit enim Dionys. * 4. ca. Ecclesiasticus. uer arch. Est quaedam perfectio a operatio, quam duces nostri (id est Apostoli) chrismati historiam nominant.

Ad secundum dicendum, quod à Baptismo datur ad spiritualem vitam simpliciter consequendam: & ideo competit illi sacramentum materia simplex. Sed hoc sacramentum datur ad plenitudinem consequendam Spiritus sancti, cuius est multiformis operatio, secundum illud, Sap. 7. est enim in illa Spiritus intelligentia sanctus, vnicus, multiplex, & 1. ad Corinth. 12. Diuisiones gratiarum sint idem autem Spiritus. Et ideo conuenienter huius sacramenti est materia composita.

Ad tertium dicendum, quod proprietates olei quibus significatur Spiritus sanctus, magis inueniuntur in oleo oliuarum, quam in quocumque alio oleo. Vnde & ipsa oliua super frondibus virens, virorem & misericordiam Spiritus sancti significat. Hoc etiam oleum proprie dicitur oleum, & maxime habetur in y, u, vbi haberi potest. Quilibet autem alius liquor, ex similitudine huius, oleum nominatur: nec est in vsu communi, nisi supplementum apud eos, quibus deest oleum oliuarum. Et ideo hoc oleum solum assumitur in vsu huius, & quorundam aliorum sacramentorum.

Ad quartum dicendum, quod Baptismus est sacramentum absolute necessitatis: & ideo eius materia debet inueniri vbiq;. Sufficit autem, quod materia huius sacramenti, quod non est tanta necessitatis, possit de facili ad omnia loca terrarum deferri.

COMMENTARIVS.

Chrisma seu nomine D. Tho. plane intelligit compositum seu mixtum quoddam ex oleo oliuarum, & balsamo: vt aperte constat ex corpore articuli: vbi optimam congruentiam huius materiae adducit. De hoc ergo composito non ratione vnus, vel alterius partis, vel ratione totius, docet sine dubio D. Thom. (quidquid Caeteranus dicat) esse necessariam materiam huius sacramenti, non minus, quam fit aqua necessaria ad Baptismum, vt plane colligitur ex solutione ad 4. & ita, quod attinet ad litteram & sensum D. Thom. nulla est difficultas. Quam sit autem certa eius sententia, statim disputabitur.

ARTICVLVS III.

Verum sit de necessitate huius sacramenti, quod chrisma fuerit prius per Episcopum consecratum.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod non sit de necessitate huius sacramenti, quod chrisma, quod dicitur